

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено Вченою радою
(протокол № 2 від «09» 2022р.)
Голова Вченої ради М. О. Фролов

Введено в дію наказом ректора
від «09» 2022р. № 259

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ПОЛІТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: **третій**

Ступінь вищої освіти: **доктор філософії**

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 052 Політологія

Кваліфікація: **доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки»**

за спеціальністю «052 Політологія»

Запоріжжя 2022

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

Гарант освітньо-наукової програми

_____ (Л. С. Хорішко)
(підпис)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач відділу аспірантури і докторантури

_____ (О. П. Єфіменкова)
(підпис)

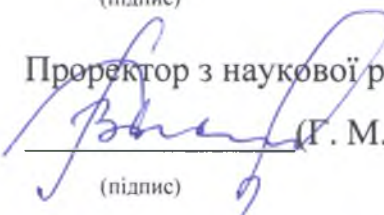
Начальник відділу моніторингу якості освіти і ліцензування

_____ (М. А. Томченко)
(підпис)

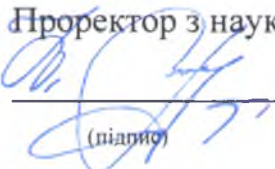
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

_____ (О. Р. Руднік)
(підпис)

Проректор з наукової роботи

_____ (Г. М. Васильчук)
(підпис)

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ (Ю. О. Каганов)
(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) «Політологія» з галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «052 Політологія» визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до контролю якості вищої освіти. Є основою для формування індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Закон України [«Про вищу освіту»](#) від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- постанова КМУ від 23.11.2011 р. № 1341 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#);
- постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 [«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»](#);
- постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);
- постанова КМУ від 12.01.2022 р. № 44 [«Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти \(наукової установи\) про присудження ступеня доктора філософії»](#);
- наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#);

- наказ МОН України від 11.07. 2019 р. № 977 «[Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти](#)»;
- наказ МОН від 30.04.2020 № 584 «[Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти](#)».

Освітньо-наукова програма враховує сучасні тренди та рекомендації щодо розвитку третього рівня вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти:

- Зальцбурзькі принципи – I (Salzburg-I). [Bologna Seminar «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» \(Salzburg, 3–5 February 2005\). Conclusions and Recommendations](#);
- Зальцбурзькі принципи – II (Salzburg-II). [Salzburg II Recommendations. European Universities' Achievements since 2005 in Implementing the Salzburg Principles. Brussels. European University Association, 2010](#);
- Принципи інноваційної докторської підготовки (Principles for Innovative Doctoral Training). [Exploration of the implementation of the Principles for Innovative Doctoral Training in Europe: Final Report European Commission, DGRTD Reference: ARES \(2011\) 932978](#);
- Зальцбург – вперед (Salzburg Forward). [Doctoral Education – Taking Salzburg Forward. Implementation and New Challenges. Brussels, European University Association, 2016](#);
- Сучасна докторська освіта в Європі: підходи та інституціональні структури. [Doctoral Education in Europe Today: Approaches and Institutional Structures. Survey. Berlin, European University Association, 2019](#).
- Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм вітчизняних закладів вищої освіти, зокрема Донецького національного університету ім. В. Стуса, Національного педагогічного університету ім.

М. Драгоманова, Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, а також зарубіжних – Ягелонського університету (м. Краків, Польща) та Карлівського університету (м. Прага, Чехія).

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Хорішко Лілія Сергіївна, гарант ОНП	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
2.	Горло Наталя Віталіївна	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
3.	Цокур Євген Георгійович	Доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, Запорізький національний університет
4.	Лепська Наталя Володимирівна	Кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, Запорізький національний університет
5.	Міщенко Анастасія Сергіївна	аспірантка кафедри політології

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Арабаджиєв Дмитро Юрійович	Доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри загальноправових та політичних наук Національного університету “Запорізька політехніка”
2.	Польовий Микола Анатолійович	Доктор політичних наук, професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету ім. В. Стуса
<i>Підприємства, організації</i>		
1.	Яцина Юлія Олександрівна	Громадська організація «Союз соціальних технологів України»
2.	Яновська Любов Іванівна	Директор Запорізького регіонального центру підвищення кваліфікації
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		

1.	Руднєва Анна Олегівна	Кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Запорізького національного університету
2.	Жужа Лілія Олександрівна	Кандидат політичних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін КЗ вищої освіти «Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії» Запорізької обласної ради
3.	Заболотна Марія Федорівна	Кандидат політичних наук, заступник міського голови м. Оріхова
<i>Зарубіжні рецензенти</i>		
	Русецький Володимирович	Олександр Директор Кавказького інституту регіональної безпеки Кавказького міжнародного університету (Грузія)

Профіль освітньо-наукової програми

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма «Політологія»
Тип програми	освітньо-наукова
Рівень вищої освіти Ступінь вищої освіти Галузь Спеціальність Освітня кваліфікація	третій (освітньо-науковий) доктор філософії 05 Соціальні та поведінкові науки 052 Політологія доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 052 Політологія
Професійна кваліфікація Кваліфікація в дипломі	не присвоюється доктор філософії у галузі «05 Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності «052 Політологія»
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Тип диплома та обсяг освітньо-наукової програми	диплом доктора філософії, одиничний термін навчання – 4 роки (у т.ч. освітня складова – 2 роки) освітня складова: 48 кредитів ЄКТС наукова складова: проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації; публікація статей за темою дисертації
Наявність акредитації	Протокол № 8 від 17.05.22 р. Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про умовну (відкладену) акредитацію.
Передумови	наявність освітнього ступеня магістра (другий рівень вищої освіти)
Форми навчання	денна, заочна, вечірня
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета/цілі освітньо-наукової програми	
<p>Метою програми є підготовка докторів філософії за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», які здатні використовувати набуті компетентності для здійснення науково-дослідної, науково-педагогічної, науково-практичної діяльності в умовах сучасної політичної дійсності, на високому рівні володіють понятійно-категоріальним апаратом та аналітично-дослідницьким інструментарієм політичної науки, сприяючи розвитку її пріоритетних напрямів, впровадженню актуальних сучасним викликам інновацій, необхідних для оптимізації процесів державотворення України та реалізації євроінтеграційного потенціалу.</p> <p>Цілями ОНП є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – формування у здобувача компетентностей, необхідних для здійснення високопрофесійної наукової, педагогічної та практичної діяльності за спеціальністю 052 «Політологія», що 	

- сприятимуть ефективній інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір;
- сприяння розвитку у здобувачів критичного мислення та дослідницьких навичок, необхідних для поглибленого розуміння сутності політичних явищ і процесів, здійснення аналізу та прогнозування сучасних тенденцій політичного розвитку на глобальному, національному та регіональному рівнях;
- формування умінь та навичок, необхідних для розробки практичних рекомендацій для стейкхолдерів державного та приватного сектору щодо розв'язання актуальних проблем суспільно-політичного розвитку держави у контексті реалізації євроінтеграційного потенціалу;
- забезпечення необхідних умов і ресурсів, необхідних для проведення здобувачем наукового дослідження, оприлюднення його результатів у вигляді публікацій;
- засвоєння здобувачем сучасних методик викладання у закладах вищої освіти;
- надання постійного консультативного супроводу в процесі написання та підготовки до процедури захисту дисертації здобувачем наукового ступеня доктор філософії.

Місія університету (згідно зі Стратегією розвитку ЗНУ <http://surl.li/kcku>) полягає у формуванні освітньо-наукового та культурного простору європейського рівня, спрямованого на формування громадської думки, забезпечення соціального прогнозування у різних сферах на основі фундаментальних і прикладних наукових досліджень. ЗНУ є провідним суб'єктом розвитку економіки, державних інституцій та громадянського суспільства, надаючи їм знань, компетентностей та ідей, необхідних для забезпечення політичного та соціально- економічного розвитку. В ОНП вказана місія реалізується через набуття здобувачами відповідних компетентностей, спрямованих на оптимізацію процесів державотворення України в контексті глобальних викликів сьогодення.

3. Характеристика освітньо-наукової програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>05 Соціальні та поведінкові науки/ 052 Політологія/ Політологія</p> <p>Об'єкти вивчення: політичні системи, інститути та процеси, політична поведінка, політичні відносини, влада та урядування, публічна політика, політична культура та ідеологія, політична комунікація, політичні відносини, світова політика та політика окремих країн і регіонів, динаміка політичного розвитку на місцевому, національному та глобальному рівнях.</p> <p>Цілі навчання: підготовка кваліфікованих фахівців, які вміють застосовувати теорії та методи політичної науки для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у політичній сфері.</p> <p>Теоретичний міст предметної області: нормативна та емпірична політична теорія, політична методологія, порівняльна та прикладна політологія, міжнародні та глобальні студії, політичні комунікації, спеціальні політологічні дисципліни.</p> <p>Методи, методики та технології: кількісні та якісні методи досліджень, технології та інструментарій аналізу політичної сфери.</p> <p>Інструменти й обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, які застосовуються у практичній політичній діяльності та дослідній роботі у сфері політичної науки.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO)</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми</p>	<p>Програма спрямована на формування та розвиток загальних і професійних компетентностей у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 052 «Політологія».</p> <p>Програма фокусує увагу на актуальних тенденціях розвитку політичної науки, окреслює потенційні напрями науково-дослідницької діяльності здобувачів, забезпечує набуття компетентностей, необхідних для розв'язання комплексних проблем у сфері професійної діяльності.</p>

	<p>Ключові слова: політика, геополітика, влада, політичні відносини, національна політика, регіональна політика, політичні інститути, політичні процеси, політична поведінка, політична культура, політична ідеологія, політичні еліта, політичне лідерство, політична аналітика, політичні технології.</p>
<p>Особливості освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова програма забезпечує поєднання теоретичного та практичного аспектів підготовки фахівців у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 052 «Політологія», здатних конкурувати на ринку праці в умовах сучасної політичної дійсності. Теоретичний аспект підготовки сприяє засвоєнню сучасних тенденцій розвитку політичних інститутів та процесів як в Україні, так і в міжнародному політичному просторі. Практичний аспект підготовки забезпечує формування професійних компетенцій, необхідних для здійснення експертно-аналітичної діяльності та використання політичних технологій з метою оптимізації процесів державотворення України в контексті євроінтеграції.</p> <p>Також ОНП пропонує широкий спектр навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модуль Жана Моне «Основи європейської проектної діяльності» за європейським проектом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проектах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; - навчальний курс «Академічне письмо та академічна доброчесність» члена Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головного експерта з питань освіти Реанімаційного пакету реформ, консультанта міжнародного проекту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) проф. В. Бахрушина; - навчальна дисципліна «Критичне мислення та філософське усвідомлення світу» автора популярного навчального курсу «Критичне мислення для освітян» на платформі Prometheus проф. С. Терна; - практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника, що викладається із залученням закордонних фахівців та можливістю складання міжнародного екзамену Pearson Tests of English; - авторський практичний курс «Риторика та публічні виступи» відомої тележурналістки, авторки й ведучої ТВ-програм О. Вакало; - формування культури академічної доброчесності здобувачів з використанням результатів участі ЗНУ в Проекті сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP. (2016-2019) та проекті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022)
<p>4. Академічні права та працевлаштування випускників</p>	
<p>Академічні права випускників</p>	<p>Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих</p>
<p>Працевлаштування випускників</p>	<p>Доктор філософії здатний виконувати професійні обов'язки на посадах наукових, науково-педагогічних, адміністративних працівників у закладах вищої освіти, наукових установах; професіоналів – в установах та на підприємствах державної та приватної форми власності, а також експертів,</p>

	<p>аналітиків у суспільно-політичній сфері.</p> <p>Відповідно до класифікатора професій: 1141 Вищі посадові особи політичних організацій; 1141.1 Вищі посадові особи політичних партій; 1229.1 Керівні працівники апарату центральних органів державної влади; 1229.3 Керівні працівники апарату місцевих органів державної влади; 2310.2 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів; 2310.1 Професори та доценти; 2433.1 Наукові співробітники (інформаційна аналітика); 2419.3 Професіонали державної служби; 2443 Професіонали в галузі філософії, історії та політології; 2447.1 Наукові співробітники (проекти та програми); 2443.2 Філософи, історики та політологи; 2443.1 Наукові співробітники (філософія, історія, політологія); 2443.2 Філософи, історики та політологи; 2447.2 Професіонали з управління проектами та програмами.</p>
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p><i>Підходи та технології:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – студентоцентричний підхід у навчанні та науковій діяльності, що враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань. <p><i>Форми навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – лекції, практичні заняття, консультації; – педагогічна практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проектна діяльність. <p><i>Методи навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, бенчмаркінг, кейс-метод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквіумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, участь у реалізації НДР); – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів).
<p>Оцінювання</p>	<p>Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів.</p>

Поточний контроль здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження практики, а також передбачає проміжну (напіврічну та річну) атестацію здобувачів щодо виконання ними індивідуальних навчальних планів та індивідуальних планів наукової роботи аспіранта.

Проміжна атестація проводиться на двох рівнях: перший – атестація на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Результати атестації затверджуються вченою радою факультету. Другий рівень – атестація комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, декан факультету, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Атестація на другому рівні має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта, а також виявлення проблемних питань (у тому числі попередження конфліктів) у процесі підготовки в аспірантурі та сприяння їх вирішенню з боку адміністрації ЗНУ.

Присудження ступеня доктора філософії відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи, отримали висновок наукового керівника та висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на підставі її публічної презентації та обговорення.

6. Програмні компетентності

Вид компетентності	шифр	
Інтегральна компетентність	ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК	
	ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу нових та комплексних ідей.
	ЗК02	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями, застосовувати їх у практичних ситуаціях.
	ЗК03	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

	ЗК04	Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК05	Здатність до критичного мислення
	ЗК06	Здатність працювати в міжнародному середовищі, у тому числі в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України
	ЗК07	Здатність розробляти проекти та управляти ними
	ЗК08	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
	ЗК09	Здатність до особистісного та професійного розвитку
	ЗК10	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності
	ЗК11	Здатність до міжособистісної взаємодії та комунікації; володіння технікою публічних виступів, риторики та аргументації
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК	
	СК01	Здатність до розуміння основних концепцій, історичних витоків, сучасного стану та тенденції розвитку спеціальності 052 «Політологія»; оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
	СК02	Здатність здійснювати планування та виконання оригінальних досліджень, досягати наукових результатів, які створюють нові знання як в предметній області, так і в міждисциплінарних напрямках, і можуть бути опубліковані у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», та суміжних галузей
	СК03	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності
	СК04	Здатність використовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у галузі, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та науково- педагогічній діяльності.
	СК05	Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, демонструвати глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень; володіти навичками академічного письма
	СК06	Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти, в тому числі міждисциплінарні, з урахуванням соціальних, економічних, екологічних, міжкультурних та правових аспектів; демонструвати лідерство та відповідальність під час їх реалізації.
	СК07	Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті, зокрема забезпечувати організацію та проведення навчальних занять зі здобувачами вищої освіти зі застосуванням сучасних освітніх технологій та інноваційних методів навчання; об'єктивне оцінювання здобутих результатів навчання
	СК08	Здатність розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної

		поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
	СК09	Здатність використовувати результати досліджень у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.
7. Програмні результати навчання		
Шифр	Опис програмного результату навчання	
ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій	
ПРН2	Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері 052 Політологія та у викладацькій практиці	
ПРН3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи	
ПРН4	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, спостережень, наявні літературні дані з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем	
ПРН5	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності	
ПРН6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми зі спеціальності 052 Політологія державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики	
ПРН7	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок	
ПРН8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя	
ПРН9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів	
ПРН10	Організувати й здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти, використовуючи сучасні освітні технології та інноваційні методи навчання; нормативне, наукове та навчально-методичне забезпечення; відповідально та об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів	
ПРН11	Розуміти принципи функціонування та закономірності розвитку публічної політики,	

	політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.
ПРН12	Використовувати результати досліджень у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для розв'язання проблем функціонування політичних інститутів та громадянського суспільства.
	8. Ресурсне забезпечення реалізації програми
Кадрове забезпечення	<p><i>Наукове керівництво</i> здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.</p> <p><i>Викладання навчальних дисциплін</i> здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомі наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p><i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо.</p> <p><i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, комбінат харчування, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога, спортивно-оздоровчий табір, коворкінг-центр, стадіон та ін.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/).</p> <p>Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових та академічних показників СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%20Fview&site_id=19&category_id=84).</p> <p>Для <i>педагогічної підтримки та залучення здобувачів до академічної спільноти</i> створено та підтримуються професійні групи у Facebook: «Аспірантура і докторантура ЗНУ» (https://www.facebook.com/groups/1430909570544926/), «European Project Culture» (https://www.facebook.com/groups/213037885939700), а також діють Telegram-канали для здобувачів відповідних років навчання.</p>

9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 та внутрішнього положення ЗНУ: (http://sites.znu.edu.ua/international-relations/legal-framework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях. Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе за умови володіння українською мовою на рівні B2.

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми

та їх логічна послідовність

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Назва освітніх компонент	Кіл-ть кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
	Цикл загальної підготовки		
	<i>Обов'язкові компоненти</i>		
	<i>оволодіння мовними компетентностями</i>		
OK1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	8	залік, екзамен
	<i>всього</i>	8	
	<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>		
OK2	Критичне мислення та філософське усвідомлення світу	4	залік
	<i>всього</i>	4	
	<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>		
OK3	Педагогічні технології в системі вищої	3	залік

освіти			
ОК4	Дослідницько-інноваційна діяльність	3	екзамен
ОК5	Основи європейської проектної діяльності	3	екзамен
ОК6	Академічне письмо та академічна доброчесність	3	залік
ОК7	Риторика та публічні виступи	3	залік
ОК8	Педагогічна практика	3	залік
	<i>всього</i>	18	
	<i>Загалом за циклом загальної підготовки</i>	30	
Цикл професійної підготовки			
	<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>		
Обов'язкові компоненти			
ОК9	Теорія та методологія політичної науки	3	екзамен
ОК10	Експертно-аналітична діяльність та прогнозування в політичній сфері	3	екзамен
	<i>всього</i>	6	
Вибіркові компоненти			
ВД	Вибіркова дисципліна 1	6	залік
ВД	Вибіркова дисципліна 2	6	залік
	<i>всього</i>	12	
	<i>Загалом за циклом професійної підготовки</i>	18	
	<i>Загалом за освітньою складовою, у т. ч. вибірових компонентів</i>	48 12 (25%)	

Перелік вибірових дисциплін

№ з/п	Назва дисципліни
ВД1	Стратегії реалізації геополітичного потенціалу України.
ВД2	Технології володарювання та владоутримання: демократично-легітимаційний аспект.
ВД3	Транскордонне співробітництво в Європі.
ВД4	Публічна дипломатія.
ВД5	Сучасні технології політичного маркетингу.
ВД6	Регіональна політика в Європейському Союзі.
ВД7	Геополітичні технології.

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Підготовка в аспірантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, який погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців після вступу до аспірантури.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

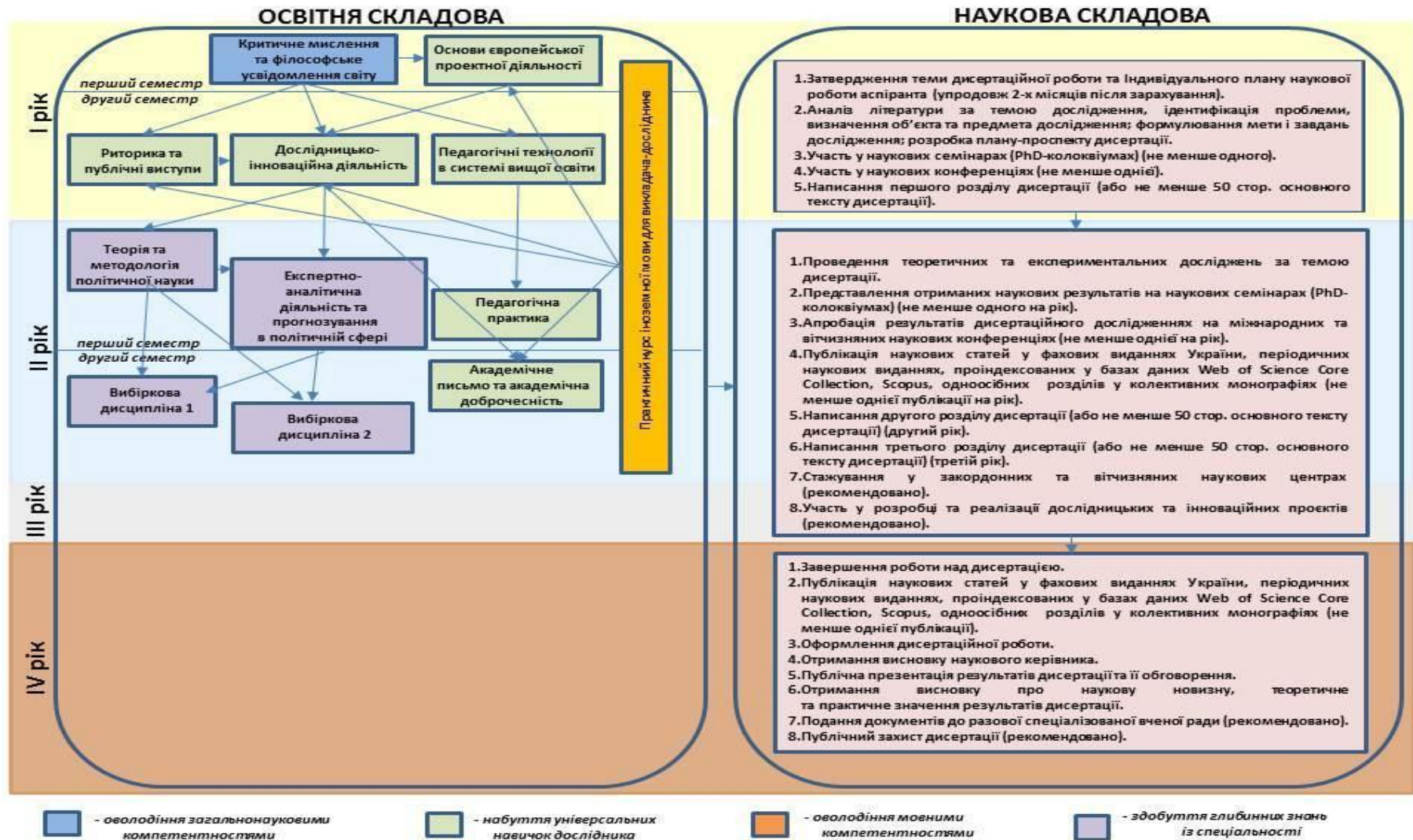
№	Перелік та обсяг робіт	Форма контролю
1. Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та Індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	напіврічна та річна атестації
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2. Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою	

	України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
3.Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквиумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
4. Четвертий рік навчання		
4.1	Завершення роботи над дисертацією	напіврічна та річна атестації; попередня експертиза дисертації
4.2	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
4.3	Оформлення дисертаційної роботи	
4.4	Отримання висновку наукового керівника	
4.4	Публічна презентація результатів дисертації та її обговорення	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації	
4.6	Подання документів до разової спеціалізованої вченої ради (рекомендовано)	
4.5	Публічний захист дисертації (рекомендовано)	

Тематика досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Тематика досліджень
1.	Внутрішньополітичні процеси в сучасній Україні.
2.	Зовнішньополітичні орієнтири української держави та механізми їх реалізації.
3.	Політичні, адміністративно-територіальні трансформації та реформи.
4.	Партійно-політичні процеси та парламентаризм.
5.	Безпекові та військово-політичні міжнародні утворення та процеси.
6.	Стратегічні комунікації в реалізації національних інтересів держави.
7.	Трансформація публічної дипломатії в умовах сучасної політичної дійсності.
8.	Стратегічні комунікації у формуванні енергетичної безпеки ЄС.
9.	Механізми регулювання міграційних процесів в ЄС.
10.	Цифрова дипломатія у формуванні іміджу держави.
11.	Політика захисту прав етнічних і національних меншин в ЄС.
12.	Регіональні політичні культури в Україні.
13.	Стратегії національної інтеграції у поліетнічній державі.
14.	Міждержавні політичні конфлікти у постіндустріальну епоху.
15.	Технології лобізму в діяльності громадських організацій.
16.	Практики громадського лобізму в українській політиці.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, за результатами якої видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: Доктор філософії у галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 052 «Політологія».
Вимоги до дисертації	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем особисто й представленою у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською або англійською мовою, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень у сфері політики, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки». Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті ЗНУ.</p> <p>Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії повинна мати обсяг основного тексту 6,5-9 авторських аркушів. Вимоги щодо оформлення дисертації встановлюються МОН (наказ МОН від 12 січня 2017 р. № 40).</p>
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ визначаються Положенням про присудження наукового ступеня доктора філософії у Запорізькому національному університеті (http://phd.znu.edu.ua/page/legal/2022_znu_pol_pro_zakhist_PhD__1_.pdf)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-наукової програми

ЗК СК ОК	Інтегральна компетентність																			
	Загальні компетентності											Спеціальні компетентності								
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9
ОК1	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+			+	+			
ОК2	+	+	+		+			+	+	+				+						
ОК3	+	+		+	+			+	+	+	+					+	+	+		
ОК4	+	+					+	+	+	+			+	+	+	+	+			
ОК5	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+			
ОК6	+	+		+		+			+	+			+			+				
ОК7	+								+	+	+					+		+		
ОК8	+	+	+	+	+			+	+	+	+				+	+		+		
ОК9	+	+		+	+					+		+			+				+	
ОК10	+	+		+	+					+			+	+			+			+

5. Матриця відповідності програмних результатів навчання програмним компетентностям

ПРН	Загальні компетентності																			
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9
ПРН1	+	+	+			+	+			+		+	+	+	+			+		
ПРН2	+	+			+					+		+	+	+		+	+	+		
ПРН3	+	+								+			+	+	+		+	+		
ПРН4	+	+		+						+		+	+	+		+				
ПРН5	+	+	+				+	+	+	+			+	+	+		+			
ПРН6	+	+		+		+					+		+			+	+	+		
ПРН7	+	+			+					+		+	+	+	+					
ПРН8	+	+	+	+	+		+	+	+	+				+						
ПРН9	+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+		+	+			
ПРН1 0	+	+						+	+	+	+				+	+		+		
ПРН1 1	+	+		+						+		+			+				+	
ПРН1 2	+	+		+						+			+	+			+			+

6. Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньо-наукової програми

ПРН	ПРН1	ПРН2	ПРН3	ПРН4	ПРН5	ПРН6	ПРН7	ПРН8	ПРН9	ПРН10	ПРН11	ПРН12
ОК												
ОК1						+		+	+			
ОК2			+				+	+				
ОК3			+			+		+		+		
ОК4	+		+		+	+		+	+			
ОК5	+		+		+	+		+	+			
ОК6			+			+	+	+				
ОК7						+		+		+		
ОК8		+	+			+		+		+		
ОК9	+	+	+	+			+				+	
ОК10	+			+	+		+		+			+